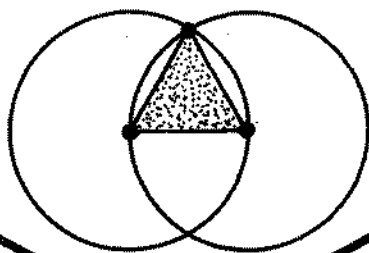

Középiskolai szakköri füzet

V. N. KASZATKIN – L. I. VLADÜKINA

ALGORITMUSOK
ÉS
JÁTÉKOK

Tankönyvkiadó, Budapest, 1988

A mű eredeti címe: АЛГОРИТМЫ И ИГРЫ
A fordítás az 1984-ben Kijevben megjelent kiadás alapján készült.

Az orosz kéziratot ellenőrizte: A. L. Zsohov, a Krivorozsi Pedagógia Intézet Matematikai Tanszékének docense, a pedagógia tudományok kandidátusa; I. M. Fisman, a Zaporozsi Pedagógia Intézet Matematikai Tanszékének docense, a fizikai-matematikai tudományok kandidátusa és E. E. Elek, a Kárpátaljai Terület Matematikai Kabinetének vezetője.

Ajánlunk egy szórakoztató, kellemes módot arra, hogy miképpen lehet a matematika igazi mélységeibe bepillantani: dolgozzátok fel ezt a könyvet alaposan. A könyvben leírt szórakoztató játékok (régiek és újabbak) a matematikai feladatok kimeríthetetlen forrásai. A legtöbb játék titka már ismert, de olyan is akad, amelynél a nyerő algoritmus még felfedezőre vár. A könyvben sok érdekességgel találkozhattok: a kettes számrendszer szokatlan használatával, a Fibonacci-sorozattal, a gráf-sémával. Ezek segítségével a számítógépet megtaníthatjuk játszani.

A könyvet 10-16 éveseknek ajánljuk.

Fordította:

Szalkai István
okleveles matematikus

A fordítást ellenőrizte:

dr. Laufer Lídia
a műszaki tudományok kandidátusa

ISSN 0324-6949

ISBN 963 18 0854 8

TARTALOM

Bevezetés	5
JÁTÉKOK HALMOKKAL	7
A játék elemzésétől a nyerő algoritmusig. Az indukció segít, és matematikai indukcióval bizonyítottunk	7
Bachet játéka	7
Dámák a körben	11
A „Fomina-1” játék	12
A „Fomina-2” játék	13
Játék a $2^k \pm 1$ alakú számok felhasználásával	17
A Grandi-játék	18
Tíz korong	23
Láncocska	24
NIM	25
Fibonacci-féle NIM	33
Játékok összehasonlítása, izomorfizmus	36
Dámák az ösvényen	36
A három dáma	37
Dudeney játéka	38
Boltjanszkij játéka	44
Csien Szü Dzü	44
A Csien Szü Dzü játék geometriai modellje	45
Csien Szü Dzü és a logarléc	47
Csien Szü Dzü és a Fibonacci-számok	50
Egyetlen vezér	53
Győz a páros	54

JÁTÉKOK SPECIÁLIS TÁBLÁKON	61
Egyszerű és meglepő játékok	61
Dámák elrablása	61
Trihex	62
Játék az ösvényen	64
Nehézségek és problémák	65
Hein játéka	65
Hex	67
Körök és keresztek	69
Kilenc számjegy	70
Kilenc szó	71
Dugó	71
Kétszínű dámák	73
Palánta	76
Az „L” játék	81
AMIKOR A SZÁMÍTÓGÉP NYER	82
A feladat megfogalmazása	82
A játék modellezése	83
Útmutatások a Bachet-játék programozásához	87
Konkrét játszmaiktól a játékok általános elméletéig	89
A feladatok megoldásai	92
A fordító által ajánlott irodalom	94